

Partnerzy społeczni jako beneficjenci

Wsparcie Europejskiego Funduszu Społecznego dla partnerów społecznych na lata 2007-2013

1. Wprowadzenie

Definicja partnerów społecznych

„Partnerzy społeczni” to termin szeroko używany w całej Europie w odniesieniu do przedstawicieli pracodawców i pracowników (organizacji pracodawców i związków zawodowych).

Partnerzy społeczni odgrywają wyjątkową rolę w ładzie społecznym i gospodarczym: reprezentują pod każdym względem interesy i problemy świata pracy, od warunków pracy do rozwijania ustawicznego szkolenia, włączając w to definicję norm wynagrodzenia. W szczególności są uprawnieni do prowadzenia w imieniu swoich członków dialogu, który może zostać uwieczniony porozumieniami zbiorowymi dotyczącymi wszystkich poruszanych kwestii.¹ Oznacza to, że nie tylko wyrażają oni interesy pracodawców i pracowników. Mogą oni również zobowiązać swoich członków do pewnych działań w negocjacjach. Tym różni się dialog społeczny, stanowiący szerzej zakrojony proces zbiorowych negocjacji i konsultacji, czy to dwustronnych pomiędzy autonomicznymi partnerami społecznymi, czy też trójstronnych z instytucjami publicznymi, od szerszego dialogu obywatelskiego z innymi zainteresowanymi organizacjami.

W konsekwencji dialog społeczny może stanowić potężny instrument umożliwiający wspólne rozwiązywanie problemów. Oprócz konsultacji trójstronnych z partnerami społecznymi, zainicjowanych przez rząd w zakresie kwestii politycznych możliwy jest także dialog dwustronny pomiędzy reprezentatywnymi organizacjami partnerów społecznych, który może autonomicznie rozwiązać wiele potencjalnych konfliktów w świecie pracy, które w przeciwnym razie musiałyby toczyć się i być rozstrzygane w sferze politycznej. Dialog społeczny może zapewnić firmom i pracownikom stabilne środowisko, w którym mogą prosperować, i znacznie przyczynić się do prognozowania i udanego zarządzania zmianami. Trójstronne zgrane działania społeczne mogą zaangażować związki zawodowe, organizacje pracodawców oraz rządy w proces obrad, w których mogą udzielać wyjaśnień, podawać przyczyny i wziąć szerszą odpowiedzialność za swoje działania. Niedawne przykłady pochodzące z kilku państw członkowskich udowodniły, że trójstronny dialog społeczny znacznie przyczynia się do udanej modernizacji polityki w odniesieniu do rynku pracy. To nowe podejście do systemu trójstronnego może być wypracowane na szczeblu lokalnym, krajowym i europejskim.²

Wsparcie EFS dla partnerów społecznych w latach 2000-2006

Partnerzy społeczni uczestniczą jako projektodawcy w bardzo licznych projektach finansowanych z EFS. W okresie od 2000 do 2006 r. partnerzy społeczni byli szczególnie widoczni w związku z działaniami z dziedziny adaptacji pracowników, szczególnie w zakresie zaspokajania potrzeb szkoleniowych i uczenia się przez całe życie. Dzięki

1. Komunikat Komisji COM(2002) 341 final, The European social dialogue, a force for innovation and change
2. Komisja Europejska, Report of the High-Level Group of Industrial Relations and Change in the European Union, 2002

liniom budżetowym z przeznaczeniem na dialog społeczny, inicjatywę EQUAL i program PHARE, projekty wsparły również dialog społeczny i, ogólnie rzecz biorąc, poprawiły umiejętności partnerów społecznych.

Doświadczenie pokazuje, że partnerzy społeczni wdrożyli skuteczne działania. Na przykład w **Niemczech** partnerzy społeczni odgrywają istotną rolę w dziedzinie uczenia się przez całe życie (projekty oszacowane na 8% wszystkich środków finansowych przydzielonych z EFS). Podobnie partnerzy społeczni mają kluczową rolę do odegrania w przedsięwzięciach w zakresie adaptacji pracowników oraz przedsiębiorczości (projekty oszacowane na 20% wszystkich przydzielonych środków finansowych – szkolenia zawodowe dla młodych, szkolenia zawodowe dla zatrudnionych oraz nowe ustalenia w zakresie czasu pracy).

W **Hiszpanii** około 80% działań w zakresie ustawicznego szkolenia, współfinansowanych ze środków EFS, jest zarządzanych przez partnerów społecznych, co odpowiada mniej więcej 14% wsparcia przeznaczonego ze środków EFS. Partnerzy społeczni odgrywają również znaczącą rolę w dziedzinie przystosowywania pracowników.

W **Belgii** partnerzy społeczni³ są silnie zaangażowani w proces wdrażania trzech kluczowych priorytetów, co odpowiada mniej więcej 45% całego budżetu EFS we Flandrii – „Rozwijanie przedsiębiorczości”, „Zachęcanie do elastyczności praktykowanej w biznesie i przez pracowników”, „Wzmacnianie polityk równych szans dla mężczyzn i kobiet”.

W **Niderlandach** środki, w ramach których partnerzy społeczni wdrażają większość projektów, odpowiadają 13% budżetu EFS. Przedsięwzięcia dotyczące szkoleń dla osób zatrudnionych są głównie wdrażane przez fundusze O&O („fundusze sektorowe” zarządzane przez partnerów społecznych) oraz przez władze samorządowe miast⁴.

2. Partnerzy społeczni jako beneficjenci EFS w latach 2007-2013

Ramy ustawodawcze dotyczące Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2007-2013 wzmacniają zarówno znaczenie, jak i odpowiedzialność partnerów społecznych w ramach wypełniania celów strategii lizbońskiej w Unii Europejskiej (UE): **osiąganie wzrostu i tworzenie miejsc pracy**.

Art. 3.1 (e) wyraźnie zalicza partnerstwa do poziomu beneficjentów w zakresie interwencji EFS:

Artykuł 3.1 (e)

„wspieranie partnerstw, paktów i inicjatyw poprzez tworzenie sieci obejmujących odnośnie zainteresowane strony, takie jak partnerzy społeczni i organizacje pozarządowe, na poziomie transnarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym w celu mobilizacji na rzecz reform w obszarze zatrudnienia i integracji na rynku pracy”

Rola partnerów społecznych we wprowadzaniu w życie strategii lizbońskiej

Partnerzy społeczni wraz z **państwami członkowskimi** mają do odegrania kluczową rolę we wdrażaniu celów i priorytetów strategii lizbońskiej:

- **Pełne zatrudnienie:** Dla podtrzymania wzrostu gospodarczego i wzmocnienia spójności społecznej niezbędne jest osiągnięcie pełnego zatrudnienia oraz zmniejszenie poziomu bezrobocia i nieaktywności zawodowej poprzez zwiększenie popytu na pracę i podaży pracy;
- **Poprawa jakości i produktywności pracy:** Staraniom w celu podniesienia poziomu zatrudnienia towarzyszy podnoszenie poziomu atrakcyjności miejsc pracy, jakości pracy i przyspieszanie tempa wzrostu wydajności pracy oraz zmniejszanie udziału w zatrudnieniu tzw. pracujących ubogich („working poor”). Należy w pełni wykorzystać efekt synergii pomiędzy jakością pracy, wydajnością i zatrudnieniem;
- **Wzmacnianie spójności społecznej i terytorialnej:** Potrzebne jest podjęcie zdecydowanego działania w celu wzmocnienia integracji społecznej, zapobiegania wyłączeniu z rynku pracy i wspierania dostępu do zatrudnienia

3. Wraz z organizacjami pozarządowymi

4. Więcej przykładów i szczegółów znajduje się w załączniku

osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji oraz zmniejszania istniejących pomiędzy regionami różnic w zakresie zatrudnienia, bezrobocia i wydajności pracy, szczególnie jeśli chodzi o regiony opóźnione w rozwoju.

Rola partnerów społecznych została w szczególny sposób uwzględniona w **punkcie 21 „Wytycznych ws. Zatrudnienia”**: *Promowanie elastyczności przy równoczesnym zapewnianiu bezpieczeństwa zatrudnienia oraz ograniczanie segmentacji rynku pracy, z uwzględnieniem roli partnerów społecznych, poprzez:*

- dostosowanie prawodawstwa w zakresie zatrudnienia, w oparciu o przegląd, tam gdzie okaże się to konieczne, różnych ustaleń dotyczących umów i czasu pracy,
- zajęcie się problemem pracy w „szarej strefie”,
- skuteczniejsze prognozowanie i lepsze zarządzanie zmianami, w tym restrukturyzacją gospodarczą, w szczególności zmianami związanymi z otwarciem rynków, tak aby zredukować ich koszty społeczne i ułatwić dostosowanie się,
- promowanie i rozpowszechnianie innowacyjnych i elastycznych form organizacji pracy, zmierzających do podniesienia jakości i wydajności pracy, w tym ochrony zdrowia i bezpieczeństwa,
- wspieranie zmian statusu zawodowego, obejmujące szkolenia, samozatrudnienie, podejmowanie działalności gospodarczej i mobilność w sensie geograficznym.

Wzmianka o partnerach społecznych jest także zamieszczona w **punkcie 22 „Wytycznych ws. Zatrudnienia”**: *Kształtowanie sprzyjających zatrudnieniu kosztów pracy oraz mechanizmów ustalania płac, z uwzględnieniem odpowiedzialności partnerów społecznych w obszarach związanych z negocjacjami płacowymi, co obejmuje także unikanie różnic w poziomie wynagrodzenia mężczyzn i kobiet.*

W odniesieniu do powyższych wytycznych partnerzy społeczni zajmują wyjątkowo korzystną pozycję, aby wnieść swój użyteczny wkład w następujące dziedziny:

- rozwijanie kompetencji w odniesieniu do dopasowywania odpowiednich kandydatów na stanowiska pracy przez pośredników pracy,
- wypracowywanie polityk mających na celu zapobieżenie niedoborowi umiejętności,
- poprawę funkcjonowania rynku pracy poprzez usprawnienie baz danych zawierających oferty pracy i możliwości edukacyjne, które powinny być połączone na szczeblu europejskim, przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii informacyjnych oraz doświadczenia już dostępnego na poziomie europejskim.

Oprócz tego partnerzy społeczni przyczyniają się do osiągnięcia celów unijnych poprzez inicjatywy w następujących obszarach: uczenie się przez całe życie; poprawianie wskaźnika zatrudnienia; równość szans; zwiększanie dostępu do zatrudnienia oraz uczestnictwo w rynku pracy; wzmacnianie integracji społecznej i zwalczanie dyskryminacji; godzenie pracy z życiem rodzinnym oraz rozwijanie **wskaźników** z podziałem na płeć i **standardów**, a także wspieranie baz danych statystycznych w celu mierzenia postępu w działaniach, za które są odpowiedzialni.

Zwiększone wsparcie partnerów społecznych w regionach konwergencji

Mimo niekwestionowanego pozytywnego rozwoju można w jeszcze większym stopniu usprawnić zdolności partnerów społecznych do uczestnictwa w dialogu społecznym oraz w społecznym rynku pracy i w ładzie społecznym, w szczególności w regionach konwergencji. Badania porównawcze na temat stosunków pracy mają swoje braki, a wskaźniki zasięgu nie dają kompletnego obrazu jakości stosunków pracy. Niemniej jednak ostatnie badania wykazują stosunkową słabość dialogu społecznego w wielu państwach członkowskich w regionach konwergencji. Gęstość występowania związków zawodowych⁵ w CZ, DE, EL, HU, PL, PT, LV, ES, LT, EE i FR utrzymuje się na poziomie niższym od średniego poziomu unijnego. Reprezentatywność organizacji pracodawców jest najniższa w państwach członkowskich na terenie Europy Wschodniej i Środkowej, które przyłączyły się do UE w 2004 r., a także w PT. Oprócz tego w CY, SK, UK, CZ, EL, ES, PL, HU, PT, LV, EE, LT, MT mniej niż 50% pracowników jest reprezentowanych przez związek zawodowy i/lub radę pracowników na poziomie miejsca pracy. W większości nowych państw członkowskich przeważają działania trójstronne, podczas gdy negocjacje społeczne dwustronne (sektorowe) nie zawsze są dobrze rozwinięte⁶.

5. Jako kryterium siły zrzeszeniowej lub reprezentatywności organizacyjnej „gęstość występowania związków zawodowych” jest zdefiniowana jako stosunek liczby członków faktycznych do liczby członków potencjalnych.

6. Komisja Europejska (2006), Stosunki Pracy w Europie, dokument roboczy personelu Komisji

Ponadto dialog społeczny stanowi podstawę ładu w Europie, a zarówno UE, jak i państwa członkowskie odnoszą korzyści z efektywnych struktur dialogu społecznego. Wspieranie poprawy świadomości oraz działań w ramach budowy zdolności są wobec tego potrzebne, aby zachęcać do organizowania i funkcjonowania struktur dialogu społecznego na wszystkich szczeblach (międzybranżowym i sektorowym na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym). W poszanowaniu prawa wolności zrzeszania się oraz autonomii partnerów społecznych budowanie zdolności jest wobec tego procesem oddolnym i zależy w dużej mierze od wysiłków samych partnerów społecznych.

Jeżeli chodzi o okres od 2007 do 2013 r., artykuł 5.3 rozporządzenia o EFS jest dosyć jasny w odniesieniu do roli partnerów społecznych we wdrażaniu Funduszu: „Instytucja zarządzająca każdym programem operacyjnym zachęca do odpowiedniego udziału partnerów społecznych w działaniach finansowanych na podstawie art. 3 (zakres)”.

Dlatego też jasne jest, że partnerzy społeczni byli i w dalszym ciągu są beneficjentami w zakresie wszystkich priorytetów EFS we wszystkich państwach członkowskich.

Zgodnie z artykułem 3.1 (e) rozporządzenia w sprawie EFS zostanie zapewnione specjalne wsparcie na rzecz **poprawy i rozwoju partnerstw oraz paktów w celu mobilizacji na rzecz reform** w obszarze zatrudnienia i integracji na rynku pracy. Jako że te działania są szczególnie ważne w dążeniu do poprawy sytuacji na rynku pracy i promowania dobrego rządzenia, stanowią nowy i oddzielny priorytet dla przyszłych interwencji EFS – tak zwany priorytet obejmujący „mobilizację na rzecz reform w dziedzinie zatrudnienia i integracji”.

Istnieje dodatkowo jeszcze jeden **nowy priorytet EFS**, artykuł 3.2 (b), **który posiada potencjał zapewniania wsparcia na rzecz tworzenia partnerstw**: priorytet obejmujący „wzmacnianie zdolności instytucjonalnej i skuteczności administracji publicznej oraz służb publicznych”.

Rozwijanie i wdrażanie skutecznych polityk wymaga zaangażowania innych podmiotów oraz wzmocnienie tworzenia szerokich sieci i współdziałania pomiędzy tymi zainteresowanymi stronami. Dlatego też zdolność instytucjonalna może wspomagać rozwój partnerstw w szerokim zakresie obszarów polityk i na wszystkich szczeblach terytorialnych. W szczególności należy udzielać wsparcia dialogowi pomiędzy szerokimi masami społeczeństwa a prywatnymi jednostkami, łącznie z partnerami społeczno-ekonomicznymi oraz organizacjami pozarządowymi. W dążeniu do efektywnego dialogu wzmocnienia mogą potrzebować zarówno struktury, jak i systemy. Tam, gdzie ma to znaczenie, EFS mógłby wspierać rozwijanie partnerstw.

Szczególne wsparcie na rzecz budowy zdolności oraz wspólnych działań

W uznaniu, że należy podjąć większe wysiłki, rozporządzenie (WE) nr 1081/2006 w sprawie EFS na okres programowania 2007-2013 nie tylko w dalszym ciągu podkreśla potrzebę aktywnego zaangażowania odpowiednich stron zainteresowanych, a w szczególności partnerów społecznych, w programowanie i wdrażanie programów EFS, ale zawiera specjalne odniesienie do partnerstwa i budowania zdolności w pewnej liczbie nowych przypadków.

Aby wziąć pod uwagę większe potrzeby regionów konwergencji oraz krajów objętych polityką spójności, w ramach celu Konwergencja oraz w dążeniu do zwiększonego wzrostu gospodarczego, perspektyw zatrudnienia oraz jakości i produktywności w pracy, EFS uwzględni zwiększone wsparcie, mające na celu pomoc tym państwom członkowskim i regionom w osiągnięciu wspólnych celów unijnych.

Artykuł 5.3 ust.2

W ramach celu Konwergencja z zasobów EFS przydzielana jest odpowiednia kwota na budowę zdolności, w tym na szkolenia, działania mające na celu tworzenie sieci współpracy, wzmocnianie dialogu społecznego oraz działalność podejmowaną wspólnie przez partnerów społecznych, w szczególności w odniesieniu do zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. a) (zakres).

Dlatego też, jeżeli chodzi o regiony konwergencji, **artykuł 5.3 ust. 2** przewiduje, że należy przeznaczyć odpowiednią ilość zasobów na wspieranie partnerów społecznych w dwóch rodzajach działań:

- **Działania związane z budowaniem zdolności:** aby umożliwić partnerom społecznym skuteczne odgrywanie roli, jak przewiduje to Tytuł XI Traktatu (konsultacje w sprawie propozycji dotyczących dziedziny polityki społecznej, a także europejskiego dialogu społecznego) i osiągnięcie celów EFS; obejmuje to szkolenie, działania związane z tworzeniem sieci i współdziałaniem w ich obrębie oraz wzmacnianie dialogu społecznego;

ORAZ

- **Działania podejmowane wspólnie przez partnerów społecznych:** w szczególności działania związane ze zdolnościami adaptacyjnymi pracowników i przedsiębiorstw.

Dlatego też wsparcie partnerów społecznych może przybrać formę wsparcia dla indywidualnych organizacji partnera społecznego lub dla działań podejmowanych przez organizacje reprezentujące obie strony.

Budowanie zdolności jest procesem rozwijania zdolności organizacyjnych, finansowych i personelu w łonie związków zawodowych oraz organizacji pracodawców i poprawy ich uczestnictwa zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym. Działania mające na celu poprawę zdolności, jeżeli chodzi o dialog społeczny, mogłyby polegać na szkoleniu w zakresie mechanizmów informacji, udziału i negocjacji, wzmacnianiu roli partnerów społecznych w kształtowaniu warunków pracy i funkcjonowaniu rynku pracy, konsolidacji struktur sektorowych, ulepszaniu powiązań pomiędzy dialogiem społecznym na szczeblu krajowym i unijnym oraz innych działaniach.

Przykłady możliwych przedsięwzięć można znaleźć w załączniku.

3. Podejście do programowania

Metody zajmowania się wsparciem dla partnerów społecznych w ramach programów operacyjnych

Przy programowaniu wszelkiego rodzaju wsparcia w ramach programów EFS należy mieć wzgląd na pewną liczbę zasad ogólnych:

- W przypadku jakichkolwiek działań należy wyraźnie określić **podstawę prawną** zawartą w rozporządzeniu w sprawie EFS. Przy uzasadnianiu wyboru osi priorytetowej danego programu operacyjnego należy ustalić powiązanie z rynkiem pracy oraz określić priorytet EFS, do osiągnięcia którego przyczynia się dane działanie.
- Działania związane ze wspieraniem budowania zdolności i wspólnych działań partnerów społecznych (artykuł 5.3. i artykuł 3.1.a) lub z promocją partnerstw, paktów i inicjatyw (artykuł 3.1 e) powinny stanowić integralną część **strategii** określonej w **Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia**. Strategia powinna wyjaśniać przesłanki i wsparcie dla promowania zatrudnienia oraz rozwoju gospodarczego, a także potencjalny wkład w te działania. Jeżeli i kiedy działania są wspierane zarówno z EFRR, jak i EFS, strategia powinna wypracować komplementarność pomiędzy Funduszami i wykorzystać potencjalne synergie. Właściwe jest, aby instytucje zarządzające nawiązały kontakt z partnerami społecznymi w celu przedyskutowania ich szczególnych potrzeb, tak aby mogły być one odzwierciedlone w dokumentach programowych;
- Programy operacyjne powinny wypływać ze strategii i przyczyniać się do osiągnięcia celów określonych w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia oraz Krajowych Programach Reform.

Programy operacyjne

Ramy prawne na lata 2007-2013, odzwierciedlające bardziej strategiczne podejście do programowania, wnoszą dosyć liczne zmiany do treści i struktury przyszłych **programów operacyjnych** (PO). Przyjmując wspólnotowe wytyczne strategiczne, programowanie skupia się na priorytetach unijnych, a programy operacyjne stają się dokumentami strategicznymi. Już nie zawierają opisu środków. Zamiast tego kładzie się nacisk na strategii i priorytetach.

Państwa członkowskie mogą wybrać pomiędzy **programem operacyjnym** lub osobną **osią priorytetową** poświęconą „**zdolnościom adaptacyjnym pracowników i przedsiębiorstw**” (zgodnie z określeniami w artykule 3.1.a rozporządzenia w sprawie EFS).

Artykuł 2 rozporządzenia ogólnego

1. „**Program operacyjny (PO)**”: dokument przedłożony przez państwo członkowskie i przyjęty przez Komisję, określający strategię rozwoju wraz ze spójnym zestawem priorytetów, które mają być osiągnięte z pomocą funduszu lub, w przypadku celu Konwergencja, z pomocą Funduszu Spójności i EFRR,
2. „**Oś priorytetowa**”: jeden z priorytetów strategii zawarty w programie operacyjnym, obejmujący grupę powiązanych ze sobą operacji posiadających określone mierzalne cele;

W sytuacji idealnej jedna tematyczna oś priorytetowa powinna odpowiadać nie więcej niż jednemu priorytetowi, jak określono w rozporządzeniu w sprawie EFS. Innymi słowy, nie zaleca się łączenia priorytetów określonych w rozporządzeniu w sprawie EFS, przekładając je na osie priorytetowe PO. Z drugiej strony w przypadku wyspecjalizowanych programów operacyjnych szczególnie przepis w sprawie EFS może zostać przełożony na więcej niż jedną oś priorytetową.

Artykuł 37 (1) rozporządzenia ogólnego

Programy operacyjne dla celów Konwergencja oraz Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie zawierają:
*c) informacje o **osiach priorytetowych** i ich konkretnych celach. Cele te określa się ilościowo, z wykorzystaniem ograniczonej liczby wskaźników produktu i rezultatu, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności. Wskaźniki muszą umożliwiać pomiar postępów w stosunku do sytuacji wyjściowej oraz pomiar osiągnięcia celów osi priorytetowej.*

W ten sposób jakiegokolwiek państwo członkowskie może zaprogramować wsparcie dla budowania zdolności partnerów społecznych poprzez PO lub oś priorytetową w zakresie zdolności adaptacyjnych i szkolenia przedsiębiorców oraz restrukturyzacji, lub wzmocnić struktury dialogu społecznego jako część podstawowych działań w zakresie budowania zdolności.

Jednakże w przypadku programów operacyjnych realizowanych w regionach konwergencji w ramach EFS artykuł 5 rozporządzenia w sprawie EFS (Dobre rządzenie i partnerstwo) wymaga, aby stosowna ilość zasobów EFS została przyznana na wspieranie partnerów społecznych. Wskutek tego faktu, że niektóre regiony danego państwa członkowskiego nie są regionami konwergencji, w żaden sposób nie stanowi bariery dla wspierania partnerów społecznych.

Wdrożenie działań

Pomoc EFS przybiera formę bezzwrotnych indywidualnych lub całościowych dotacji, obniżenia oprocentowania pożyczek, mikrokredytów, funduszy gwarancyjnych lub nabywania dóbr i usług zgodnie z zasadami zamówień publicznych (przetargi).

Przy wdrażaniu programu operacyjnego EFS instytucja zarządzająca musi określić najodpowiedniejszą metodę zapewnienia wsparcia finansowego. Mogłoby się to odbyć, na przykład, za pomocą zaproszenia do składania wniosków o dotacje lub ofert przetargowych. We wszystkich przypadkach obowiązują ogólne zasady przejrzystości, równości traktowania i niedyskryminacji.

Podczas gdy artykuł 5.3 nie określa żadnego indywidualnego prawa do finansowania budowania zdolności oraz wspólnych przedsięwzięć partnerów społecznych, specjalna kwota musi być przeznaczona na ten cel, a instytucja zarządzająca powinna ułatwić właściwe wykorzystanie tych środków przez partnerów społecznych.

Co więcej, tam, gdzie to stosowne, państwa członkowskie z pomocą Komisji muszą dopilnować, aby EFS nie wspierał specjalnych działań równocześnie finansowanych ze środków innych transnarodowych programów wspólnotowych, w szczególności na polu edukacji i szkolenia.

Różne role partnerów społecznych we wdrażaniu funduszków

W latach 2000-2006 partnerzy społeczni byli efektywnymi członkami wielu komitetów monitorujących programy operacyjne.

Taka sama sytuacja będzie mieć miejsce w latach 2007-2013, jako że artykuł 11 (Partnerstwo) rozporządzenia ogólnego (WE) nr 1083/2006 stanowi, że każde państwo członkowskie powinno zorganizować, w zależności od potrzeb i zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi i praktyką krajową, partnerstwo z władzami i podmiotami, takimi jak: właściwe władze regionalne, lokalne, miejskie i inne władze publiczne; **partnerzy społeczni** i gospodarczy; inne odpowiednie podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, partnerzy zajmujący się zagadnieniami z zakresu środowiska naturalnego, organizacje pozarządowe oraz podmioty odpowiedzialne za wspieranie równości mężczyzn i kobiet.

Zgodnie z artykułem 5.2 (Dobre rządzenie i partnerstwo) rozporządzenia w sprawie EFS państwa członkowskie zapewniają, na odpowiednim szczeblu terytorialnym, włączenie **partnerów społecznych w przygotowywanie, wdrażanie i monitorowanie wsparcia ze środków EFS**, przy zapewnieniu odpowiednich konsultacji i udziału innych zainteresowanych stron.

Oprócz tego, w ramach wdrażania funduszków partnerzy społeczni mogą działać jako beneficjenci lub podmioty pośredniczące, których zakres odpowiedzialności wyraźnie zdefiniowano w rozporządzeniu ogólnym⁷.

Te rozliczne role sytuują partnerów społecznych w sercu wdrażania EFS. W każdej z tych funkcji partnerzy społeczni odgrywają wyraźną rolę:

- Zarówno rozporządzenie ogólne, jak i rozporządzenie dotyczące wdrożenia określają jasne zasady wdrażania Funduszków w zakresie odpowiedzialności, **zarządzania** oraz przejrzystości.
- Rozporządzenie ogólne w artykułach 64 i 65 wyraźnie określa i opisuje zarówno skład, jak i **zadania komitetu monitorującego**, jako dodatek do artykułów od 59 do 61 o wyznaczaniu i funkcjach władz.
- Jako członkowie komitetu monitorującego partnerzy społeczni powinni upewnić się co do efektywności oraz jakości wdrożenia programu operacyjnego, co obejmuje wzięcie pod uwagę i zatwierdzenie kryteriów wyboru finansowanych operacji. W tym względzie członkowie komitetu monitorującego muszą upewnić się, że kryteria te są przejrzyste, otwarte i odzwierciedlają reprezentatywność partnerów społecznych w państwie członkowskim i regionie. Dalej, instytucja zarządzająca musi podać do wiadomości publicznej opis procedur rozpatrywania wniosków o finansowanie oraz wiążące się z tym okresy czasowe.
- Poza tym, zgodnie z artykułem 7 (d) rozporządzenia wykonawczego, instytucje zarządzające są odpowiedzialne za podanie do wiadomości publicznej listy beneficjentów, nazw działań oraz kwoty środków publicznych przyznanych na dane działania.

4. Kwestie szczególne

Programy wielocelowe

Artykuł 32, ustęp 1 rozporządzenia ogólnego brzmi następująco: „[...] Program operacyjny obejmuje wyłącznie jeden z trzech celów, o których mowa w art. 3, chyba że Komisja i państwo członkowskie uzgodniły inaczej”.

Kilka państw członkowskich wyraziło zainteresowanie zastosowaniem opcji przewidzianej przepisami powyższego artykułu i rozważa ustalenie programów operacyjnych obejmujących zarówno cel „Konwergencja”, jak i „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie” (tj. programy wielocelowe).

Jednym z najważniejszych aspektów w odniesieniu do programów wielocelowych jest zapewnienie, że artykuł 22 (**brak możliwości przenoszenia zasobów pomiędzy celami**) jest w pełni przestrzegany i z tego powodu środki przeznaczone dla regionów konwergencji są wykorzystane wyłącznie na korzyść tych regionów, podczas gdy zasoby przeznaczone na cel „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie” są wykorzystane tylko na rzecz tych regionów.

7. Artykuł 2 rozporządzenia ogólnego nr 1083/2006 – „beneficjent”: podmiot gospodarczy, podmiot lub przedsiębiorstwo, publiczne lub prywatne, odpowiedzialne za inicjowanie lub inicjujące i realizujące operacje. „instytucja pośrednicząca”: każdy podmiot lub instytucja publiczna lub prywatna, za której działalność instytucja zarządzająca lub instytucja certyfikująca ponosi odpowiedzialność, lub wykonująca obowiązki w imieniu takiej instytucji w odniesieniu do beneficjentów realizujących operacje.

Przy wdrażaniu projektów wielocelowych nasuwają się kwestie ustalenia wskaźnika uczestnictwa każdego z tych celów. Należy wyróżnić dwa poziomy takich obliczeń:

1. obliczenia w odniesieniu do ogólnego budżetu programów operacyjnych, np. na ile cel „Konwergencja” przyczyni się do programu operacyjnego, a w jakiej mierze będzie to cel „Konkurencyjność i zatrudnienie”
2. obliczenia w odniesieniu do udziału każdego celu w danych działaniach (np. koniecznych w ramach projektów wielocelowych)

Jeżeli chodzi o pierwsze obliczenia, odbywa się to głównie w ramach decyzji politycznych rządu. Decyzje o podziale ogólnym zapadają już podczas negocjacji NSRO. Programy wielocelowe powinny się do tego odwoływać i informować o ukrytych założeniach prowadzących do decyzji podejmowanych w odniesieniu do danego programu wielocelowego.

Jeżeli chodzi o drugie obliczenia odnoszące się do udziału w szczególnych działaniach, na tym etapie można wyróżnić dwa główne podejścia:

- PO, w których wyraźnie ustala się proporcjonalne obliczenie (lub proporcjonalne obliczenia stosowane dla różnych grup projektów) i planuje zastosować te proporcjonalne ustalenia do szczególnej grupy projektów wielocelowych w czasie trwania programu
- PO, w przypadku których dostarcza się informacje o metodologii. Informacje te zawierają wyjaśnienia, w jaki sposób określi się proporcjonalny udział w ramach rozmaitych działań. To podejście jest stosowane w programach, w ramach których przewiduje się jedynie ograniczoną liczbę projektów wielocelowych.

W każdym razie obliczenia (lub metodologia) muszą być przeprowadzone w przejrzysty i logiczny sposób, z uwzględnieniem prawdopodobnego wpływu odpowiedniego finansowania ze środków EFS na dany cel.

System podziału Funduszy pomiędzy cele powinien być również zastosowany w odniesieniu do projektów partnerów społecznych. Innymi słowy – nie jest możliwe finansowanie działań wspólnych partnerów społecznych, które obejmują całe terytorium danego kraju, jedynie ze środków na cel „Konwergencja”. Działania, które są korzystne dla celu „Konwergencja”, byłyby finansowane ze specjalnych przydziałów środków na działania partnerów socjalnych w regionach konwergencji (zgodnie z art.5.3), ale część działań, korzystna z punktu widzenia celu „Konkurencyjność”, musi być sfinansowana ze środków na cel „Konkurencyjność” lub z budżetu krajowego (a nie ze środków PO EFS). Należy również zauważyć, że nie liczy się fizyczne umiejscowienie siedziby głównej partnerów społecznych, ale korzystny wpływ, jaki dane działania wywierają odpowiednio na cele „Konwergencja” i „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie”.

Kwestie finansowe

1. Zgodnie z artykułem 34 rozporządzenia nr 1083/2006 ze środków EFS można finansować działania mieszczące się w zakresie pomocy finansowej z EFRR, z zastrzeżeniem pułapu 10% finansowania wspólnotowego każdej osi priorytetowej programu operacyjnego. Jakie byłoby sugerowane praktyczne zastosowanie artykułu 34 (2), jeżeli można byłoby przekroczyć pułap 10% w ramach jednego projektu/działania kosztem innych?

Artykuł 34 (2) (rozporządzenia ogólnego) pozwala na to, aby działania mieszczące się w zakresie pomocy finansowej z innego funduszu (tj. EFRR), które są niezbędne do zadawalającego wdrożenia działania (finansowanego z EFS) i są z nim bezpośrednio powiązane, spełniały kryteria kwalifikujące i mogły być opłacone ze środków EFS. Pułap finansowy w wysokości 10% powinien być zastosowany na poziomie osi priorytetowej, a nie na poziomie danego działania. Z tego powodu w przypadku niektórych działań można przekroczyć ten pułap, pod warunkiem, że na poziomie osi priorytetowej wysokość tego pułapu została zachowana.

2. Jeżeli przedsiębiorstwo otrzyma wsparcie (np. w celu zaspokojenia wymagań dotyczących bezpieczeństwa w pracy) poprzez projekt wdrożony przez partnerów społecznych, czy takie wsparcie może zostać uznane za pomoc ze strony państwa?

Aby móc precyzyjnie odpowiedzieć, Komisja potrzebowałaby bardziej konkretnego pytania. Niemniej jednak istnieją pewne elementy ogólne, które należy wziąć pod uwagę, jeżeli chodzi o pomoc państwa.

Obowiązują dwie zasady.

Po pierwsze, **obowiązują zasady pomocy państwa dla działań gospodarczych** zgodnie z artykułem 87 Traktatu. Celem tej operacji jest zapewnienie, że na rynku nie będzie mieć miejsca żadne wypaczenie spowodowane przydzielonym wsparciem pochodzącym od władz (czy to samorządu regionalnego, czy też rządu krajowego). Tak więc naprawdę odnosi się to jedynie do sytuacji rynkowej. Dlatego też na wstępie należy zająć się następującą kwestią i zadać pytanie: Czy partnerzy społeczni, którzy są odbiorcami wsparcia finansowego, są faktycznie obecni na konkurencyjnym rynku usług, jakie oferują? Jeżeli nie są obecni na konkurencyjnym rynku, tym samym nie mogą spowodować żadnego wypaczenia na tym rynku. Jest to pierwsza kwestia, której należy się przyjrzeć, biorąc pod uwagę wsparcie dla partnerów społecznych.

Po drugie, zasady pomocy państwa zawierają specjalne wyjątki w zakresie wsparcia dla szkolenia i zatrudnienia. Wyjątki te zaprojektowano, dążąc do ułatwienia obu tych działań, a w wielu przypadkach rodzaj wsparcia, którego udzielono by partnerom społecznym, mógłby łatwo mieścić się w zakresie tego wyjątku, a w takim wypadku wspomniane przepisy prawne nie miałyby zastosowania. W dalszym przypadku więc byłyby to pomoc państwa, ale przepisy prawne nie miałyby tutaj zastosowania, gdyż wspierane akcje byłyby z nich zwolnione.

Oprócz tego wszelka pomoc państwowa w kwocie niższej niż 100 tys. euro jest automatycznie zwolniona. Dlatego też wszystko zależy od rozmiaru projektu oraz podejmowanych działań. Te trzy elementy połączone w kontekście partnerów społecznych powodują, że trudności lub problemy związane z pomocą państwa są niezwykle rzadkie. Ponadto państwa członkowskie mogą zgłosić pewne programy do Komisji i otrzymać na nie zwolnienie.

3. Działania przewidziane w artykule 5 ustępie 3 nie mają charakteru wyczerpującego, tj. stanowią jedynie przykłady, co oczywiście jest logiczne. Niemniej jednak działania zmierzające ku budowaniu zdolności partnerów społecznych są w szczególny sposób uwzględnione.

Biorąc pod uwagę, że te działania wpłyną na warunki, jakie muszą spełniać dane wydatki, chcemy wiedzieć, czy koszty związane ze strukturami oraz wydatki eksploatacyjne/bieżące partnerów społecznych spełniają warunki, czy też ich nie spełniają?

Na przykład, czy wydatki na wynagrodzenia mogą być współfinansowane? Czy dzienne koszty podróży partnerów społecznych i ekspertów spełniają te warunki? Czy wydatki związane z odpisem amortyzacyjnym od wyposażenia partnerów społecznych spełniają te warunki? Czy państwo członkowskie powinno określać, czy wydatki tego typu spełniają te warunki (bądź też ich nie spełniają)?

Wsparcie ze środków EFS jest przeznaczone na finansowanie operacji/działania – w następstwie zaproszenia do składania propozycji lub ofert przetargowych (np. zgodnie z warunkami dotacji lub umowy) – a nie na finansowanie kosztów bieżących, subwencjonowanie infrastruktury i tym podobne. Koszty operacji muszą być zdefiniowane zgodnie z zakresem przewidzianym dla EFS i muszą być bezpośrednio powiązane z operacjami oraz spełniać warunki, zgodnie z zasadami krajowymi oraz artykułem 11 rozporządzenia w sprawie EFS.

Jedną z zasad na lata 2007-2013, której przejawy w terenie pragnie dostrzec Komisja, jest podejście upraszczające. Na przykład: „Czy wsparcie dla partnerów społecznych będzie przyznawane w formie dotacji?” Umożliwi to opcję, w ramach której pewien procent kosztów pośrednich będzie przyznawany na zasadzie ryczałtu.

Istnieje także możliwość, że jeżeli środki zostaną przyznane partnerom społecznym w formie przetargu, w ramach którego należy dostarczyć określone usługi w zamian za środki finansowe, wówczas można sporządzić z góry porozumienie ustalające, jakie koszty będą wiązać się z dostarczeniem usług i jak będą przedstawiać się etapy płatności, a to może (i powinno) być określone w umowie.

W obu przypadkach „koszty dzienne” mogą spełniać dane warunki. Na przykład, jeżeli partnerzy społeczni planują zorganizowanie kursów szkoleniowych, „koszty dzienne” mogą zostać określone na podstawie krajowych zasad określających warunki.

Jeżeli chodzi o amortyzację, również należy zastosować zasady krajowe. Niektóre zasady krajowe mogą pozwalać na coroczne odpisy amortyzacyjne od komputerów, w przypadku innych obowiązują okresy trzyletnie. Jeżeli wsparcie

partnerów społecznych ze środków EFS – bez względu na to, czy chodzi o dotację, czy też o przetarg – ma finansować projekt, którego realizacja zajmie 18 miesięcy, wówczas należy zastosować *proporcjonalne* odpisy amortyzacyjne od infrastruktury, która będzie wykorzystywana przez okres 18 miesięcy. Natomiast nie można pokrywać normalnych wydatków bieżących ze środków EFS.

Jeżeli organizacja partnera społecznego posiada trzech pracowników, EFS nie może zastąpić wynagrodzeń osób, które były tam uprzednio zatrudnione i które w dalszym ciągu będą pracować w normalny sposób. Ze środków EFS finansuje się wynagrodzenia osób, które wykonują projekt, jak uzgodniono w ramach zaproszenia do składania wniosków lub ofert przetargowych. W tym sensie EFS może finansować wynagrodzenia, ale nie istniejące koszty bieżące.

4. Czy regiony objęte stopniowym wprowadzaniem pomocy i regiony objęte wygasającą pomocą przejściową są ujęte w artykule 5?

Po pierwsze, zgodnie z artykułem 8 rozporządzenia ogólnego sprecyzujemy, że **regiony objęte wygasającą pomocą przejściową** są uważane za regiony konwergencji (art. 8.1). **Regiony objęte stopniowym wprowadzaniem pomocy** odnoszą się do celu „Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie” (art. 8.2). Jednak, jeżeli chodzi o **priorytety w działaniach**, należy przeprowadzić stosowny podział.

Po pierwsze, jeżeli chodzi o **państwa objęte polityką spójności** – to znaczy SP, PT, GR oraz wszystkie nowe państwa członkowskie, łącznie z regionami przejściowymi – rozporządzenie w sprawie EFS może mieć zastosowanie do całych państw, włącznie z regionami konwergencji (art. 3.4 rozporządzenia w sprawie EFS).

Jednak jeżeli chodzi o budżet, nawet jeśli regiony objęte stopniowym wprowadzaniem pomocy mogą zastosować wszystkie priorytety, w tym przypadku wykorzystane będą zasoby na cel „Konkurencyjność”.

Po drugie, pomijając kraje objęte polityką spójności, należy przeprowadzić następujący podział. **Regiony objęte wygasającą pomocą przejściową** to regiony konwergencji. Wobec tego oczywiście mogą w tym względzie zastosować dwa priorytety EFS.

Z drugiej strony **regiony objęte stopniowym wprowadzaniem pomocy**, objęte w ramach celu „Konkurencyjność”, z definicji nie mogą wcale być finansowane zgodnie z art. 3.2 rozporządzenia w sprawie EFS. Ten przepis obejmuje wyłącznie priorytety zawarte w art. 3.1 rozporządzenia w sprawie EFS.

5. Jakie działania i wydatki mogą być współfinansowane w ramach akcji „wzmocnienie zdolności instytucjonalnych partnerów społecznych” oraz jaka jest różnica pomiędzy tym typem działań a typem przewidzianym w art. 3 (2) (b)?

Artykuł 5 (3) odnosi się do narzędzi, które mogą być użyte do wzmocnienia zdolności partnerów społecznych, jak: szkolenia, środki związane z tworzeniem sieci, działania podejmowane wspólnie przez związki zawodowe i organizacje pracodawców.

Artykuł 3 (2) (b) skupia się bardziej na celach priorytetu zdolności instytucjonalnej oraz na tym, w jaki sposób partnerzy społeczni mogą przyczynić się do osiągnięcia tych celów poprzez podejmowanie funkcji projektodawców lub wprowadzanie w życie działań dążących do wprowadzania reform, lepszych przepisów prawnych i dobrego zarządzania, szczególnie w zakresie gospodarki, zatrudnienia, edukacji...

ZAŁĄCZNIK

Przykłady budowania zdolności i wspólnych działań

Komisja już od pewnego czasu finansuje transnarodowe projekty obejmujące partnerów społecznych zarówno z krajów Piętnastki, jak i nowych państw członkowskich (z linii budżetowych przeznaczonych na dialog społeczny, inicjatywy EQUAL oraz programu PHARE). Do 2006 r. niektóre nowe państwa członkowskie przeznaczyły część swojego budżetu utworzonego ze środków EFS na działania promujące budowanie zdolności krajowych partnerów

społecznych. W dokumentach programowych zawarły one przedsięwzięcia mające na celu wzmocnienie struktur dialogu społecznego, stanowiące część ich podstawowych działań w zakresie budowania zdolności, lub w ramach działań związanych z restrukturyzacją oraz poprawą zdolności adaptacyjnych i szkoleniem przedsiębiorców.

Na przykład w **Polsce** realizowano następujące projekty.

- NSZZ Solidarność Gdańsk rozpoczął program szkoleniowy dla działaczy związków zawodowych oraz potencjalnych przedstawicieli pracowników ze względu na powtórne wprowadzenie instytucji rad pracowniczych w Polsce. Główne działania w ramach projektu polegają na szkoleniu przyszłych członków rad pracowniczych, co obejmuje wprowadzenie do nowego polskiego prawa w zakresie rad pracowniczych, metod i instrumentów analizy ekonomicznej i finansowej, metod prowadzenia konstruktywnego i zrównoważonego dialogu społecznego, instrumentów dążących do zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników i rozwijania kompetencji personalnych oraz innowacyjnych metod zarządzania konfliktami. W ramach dodatkowego narzędzia służącego uzyskaniu wiedzy z zakresu analizy finansowej i ekonomicznej stworzono portal internetowy. Wyniki projektu zostaną przedstawione na konferencji międzynarodowej, a następnie opublikowane. Oprócz tego zostanie wydana broszura zawierająca informacje pomocne w tworzeniu nowych rad pracowniczych oraz informująca o prawach i obowiązkach ich członków.
- FPPZ (Federacja Pracodawców Polski Zachodniej) rozpoczęła projekt zatytułowany „Partnerstwo jako forma aktywnej polityki rynku pracy” angażujący rozmaitych partnerów, jak na przykład miejscowe urzędy pracy oraz samorządy, organizacje lobbingu gospodarczego, uczelnie, centra informacji dla bezrobotnych oraz partnerów społecznych. Głównym celem jest rozwijanie dialogu społecznego poprzez wypracowywanie rozmaitych mechanizmów konsultacyjnych oraz ustalanie konkretnych strategii wspierania miejscowego rynku pracy w ramach partnerstwa społecznego. W końcu zostanie utworzone Centrum Dialogu Społecznego, którego zadaniem będzie koordynowanie przyszłych wspólnych akcji partnerów społecznych w regionie.
- Ponadregionalny projekt „Partnerstwo i współpraca na rzecz budowy nowoczesnego rynku pracy” jest koordynowany przez prywatną Społeczną Wyższą Szkołę Przedsiębiorczości i Zarządzania (SWSPiZ) w Łodzi. Głównym celem tego projektu jest umocnienie efektywności instytucji na rynku pracy oraz ich lepszego funkcjonowania poprzez rozwijanie całego systemu regionalnych i ponadregionalnych partnerstw społecznych oraz strategii lepszej współpracy. Oprócz partnerstw społecznych beneficjentami projektu są także pracownicy regionalnych i miejscowych urzędów pracy oraz organizacje pozarządowe, aktywne na miejscowym rynku pracy. Działalność polega w głównej mierze na zakładaniu regionalnego forum publicznego pośrednictwa pracy oraz innych instytucji na rynku pracy w każdym regionie, dążąc do rozwijania innowacyjnego rynku pracy opartego na partnerstwie władz publicznych oraz partnerów społecznych. Poza tym zostanie utworzona platforma internetowa na rzecz wymiany informacji pomiędzy beneficjentami projektu oraz innymi krajowymi i międzynarodowymi instytucjami na rynku pracy.

Jednak, jak widać powyżej, jeszcze wiele pozostało do zrobienia. Ocena projektów finansowanych z programu PHARE wykazała, że przełożenie *acquis* w zakresie rynku pracy oraz stworzenie podstawy instytucjonalnej dla autonomicznego dialogu w wielu przypadkach zostały osiągnięte, ale że trwałość rezultatów zależy będzie od tego, jak zostaną ustabilizowane warunki prawne i finansowe. Projekty strukturalne mające na celu budowanie zdolności w ramach EFS mogą okazać się pomocne pod tym względem.

Poniżej opisano niektóre możliwe przedsięwzięcia i wyniki. Działania zależą od oceny potrzeb w państwach członkowskich, w którą powinni być zaangażowani partnerzy społeczni. Następujące punkty przedstawiają tylko niektóre z szerokiego zakresu możliwych przedsięwzięć, a lista ta nie jest wyczerpująca.

- Mogłyby zostać utworzone krajowe centra szkoleniowe dla partnerów społecznych, które miałyby w ofercie kursy dla reprezentantów partnerów społecznych oraz przedstawicieli rządowych. Centra te mogłyby zapewniać kursy języków obcych, aby pomóc partnerom społecznym w pełni uczestniczyć w działaniach europejskich rad pracowniczych i Unii Europejskiej.
- przedsięwzięcia mające na celu rozpowszechnianie informacji o istniejących przepisach prawnych i instytucjach utworzonych na rzecz dialogu społecznego przy dążeniu do rekrutowania większej ilości pracodawców i pracowników do uczestnictwa w dialogu społecznym

- fora skupiające przedstawicieli centrali związków zawodowych, miejscowych przedstawicieli załogi w przedsiębiorstwach/przedstawicieli rad pracowniczych i przedstawicieli z centrali organizacji pracodawców oraz miejscowych firm, mające na celu zachęcanie pracodawców i pracowników na szczeblu firmowym do tworzenia systemów przedstawicielstwa załogi
- Działania promujące wagę partnerstwa społecznego i korzyści zeń płynące
- sesje szkoleniowe na temat procesów informacyjnych i konsultacyjnych, negocjacji zbiorowych, mediacji i arbitrażu oraz uczestnictwa w europejskich radach pracowniczych (ERP)
- zakładanie i wzmacnianie systemów mediacji, wspomagających rozwiązywanie zbiorczych sporów pracowniczych,
- szkolenie i materiały szkoleniowe dla mediatorów publicznych,
- internetowe bazy danych zawierające porozumienia zbiorowe i przepisy prawa pracy,
- narzędzia i podręczniki przydatne na szczeblach sektorowych i firmowych,
- Działania mające na celu ustanowienie/umacnianie sektorowego dialogu społecznego, działania mające na celu ustanowienie i umacnianie dwustronnego sektorowego dialogu społecznego i wspomaganie tworzenia struktur sektorowych.
- Działania mające na celu ustanowienie i umacnianie trójstronnego dialogu społecznego, co obejmuje także wzmocnienie zdolności administracyjnej instytucji publicznych. Specjalne sesje mogą być organizowane w celu przeszkolenia urzędników, którzy są zaangażowani w stosunki pracownicze (w szczególności z uwzględnieniem wkładu, który mogą wnieść w Europejską Strategię Zatrudnienia).
- Wzmacnianie struktur w celu zaangażowania partnerów społecznych w Krajowe Programy Reform.
- kursy szkoleniowe na temat mechanizmów dialogu społecznego na szczeblu unijnym
- Projekty ułatwiające wdrażanie unijnego prawa pracy
- Projekty dotyczące wdrażania porozumień w sprawie europejskiego dialogu społecznego (na przykład porozumienie ramowe w sprawie stresu w miejscu pracy) na szczeblu krajowym i/lub regionalnym.

Przykłady wspólnych działań w minionym okresie programowania

- W **Niderlandach** przedsięwzięcia dotyczące szkoleń dla osób zatrudnionych są głównie wdrażane przez fundusze O&O („fundusze sektorowe” zarządzane przez partnerów społecznych) oraz przez władze samorządowe miast. Fundusze O&O są to organizacje sektorowe skupiające pracodawców i unie pracy, a także zapewniające/organizujące szkolenia dla pracowników.
- Dwustronne lub trójstronne sektorowe fundusze szkoleniowe, jak np. fundusze istniejące już w **Belgii** i **Niderlandach**. **Organizacje pracodawców** i związki zawodowe zakładające instytucje szkoleniowe, wspólnie lub we współpracy z zainteresowanymi władzami krajowymi, jako pomoc w podejmowaniu działań w ramach wytycznych Europejskiej Strategii Zatrudnienia (a w szczególności w ramach działań mających na celu poprawę zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw). Takie wspólne fundusze szkoleniowe miałyby szczególne znaczenie w nowych państwach członkowskich, gdzie obecnie realizowana jest spora liczba sektorowych programów restrukturyzacyjnych. Funkcjonowanie tych funduszy musi zawierać wkład finansowy partnerów społecznych, zgodnie z artykułem 11 rozporządzenia w sprawie EFS.
- Workway jest **irlandzką** inicjatywą partnerską zaprojektowaną w celu zajęcia się problemem zbyt wysokiego poziomu bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych poprzez podnoszenie świadomości i usuwanie barier w dążeniu do zwiększenia perspektyw zatrudnienia dla osób niepełnosprawnych. Workway jest kierowany przez IBEC (Irlandzką Konfederację Przedsiębiorców i Pracodawców) oraz ICTU (Irlandzki Kongres Związków Zawodowych) i obejmuje miejscowych pracodawców, osoby niepełnosprawne, przedstawicieli związków zawodowych oraz wszystkich właściwych partnerów, łącznie z usługodawcami, ministerstwami oraz agencjami państwowymi. (Działania wspólne)
- **Irlandzkie Centrum Krajowe na rzecz Partnerstwa i Wydajności** (NCPP) zostało założone przez rząd, aby wspomagać przekształcenia w miejscach pracy w Irlandii i być motorem zmian. W gestii Centrum leży umożliwianie organizacjom w sektorze prywatnym i publicznym reagowania na zmiany, budowania zdolności i poprawy wydajności, właśnie dzięki partnerstwu. Strategia NCPP obejmuje tworzenie wizji zmian w miejscu

pracy, opracowywanie modeli dobrych praktyk, rozwijanie narzędzi służących do wprowadzania zmian w miejscu pracy oraz rozwijanie sieci. (Budowanie zdolności/działania wspólne)

- **Walia** założyła „Unię Partnerów Społecznych” (spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, której właścicielem jest główny pracodawca oraz organizacje związków zawodowych), mającą na celu umożliwienie partnerom społecznym współuczestniczenia w tworzeniu polityki przez Zgromadzenie Narodowe. Jednostka ta otrzymuje dotację z rządu Walii (Welsh Assembly Government) (budowanie zdolności/działania wspólne), ale w zasadzie podobne podmioty mogłyby powstać przy wsparciu EFS w regionach konwergencji.
- W **Walii** walijski rząd zainauguował w 2003 r. „Plan partnerstwa w pracy”, mający na celu podniesienie świadomości i zrozumienia – wśród pracodawców i pracowników – korzyści partnerskiego podejścia do pracy, wzmocnienie wsparcia dla organizacji w rozwijaniu nowych lub istniejących porozumień, które poprawiają wydajność gospodarczą i podwyższają satysfakcję z wykonywanej pracy, oraz ułatwianie rozpowszechniania dobrych praktyk. Plan działania zawiera szeroki wachlarz przedsięwzięć, obejmujący badania, tworzenie sieci, rozpowszechnianie informacji, szkolenia i wsparcie dla biznesu. (Budowanie zdolności/działania wspólne)
- W **Anglii** działa „Union Learning”, organizacja budująca zdolność związków zawodowych do wspierania uczenia się w miejscu pracy na podstawie partnerstw pomiędzy pracodawcami, związkami zawodowymi oraz instytucjami kształcenia. (Budowanie zdolności/działania wspólne). Misja organizacji polega na zwiększaniu szans życiowych pracowników i wzmacnianiu ich głosu w miejscu pracy poprzez wysokiej jakości szkolenia z zakresu problematyki związków zawodowych (<http://www.unionlearn.org.uk/>).
- W **Zjednoczonym Królestwie** funkcjonował „Fundusz na rzecz Partnerstwa w Pracy”, mający na celu zachęcanie przedsiębiorstw do modernizowania metod pracy i organizacji w oparciu o partnerskie podejście w miejscu pracy (wspólne działania).
- W **Anglii** rozwijane są „Regionalne Partnerstwa na rzecz Umiejętności”, obejmujące agencje rozwoju regionalnego, rady na rzecz uczenia się i umiejętności (Learning and Skills Councils), organizacje Jobcentre Plus, instytucji kształcenia i partnerów społecznych. (Budowanie zdolności/działania wspólne)

Powyższy tekst jest dostępny na stronie:

http://ec.europa.eu/employment_social/esf/fields/partnership_pl.htm

Więcej informacji:

Służby informacyjne DG ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Równości Szans

Jednostka ds. Komunikacji

BE-1049 Bruksela

Faks: +32 (0)2 296 23 93

E-mail: empl-info@ec.europa.eu

<http://ec.europa.eu/esf>